

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Decizie tradusă și redactată de Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A DOUA

DECIZIE

Cererea nr. 38202/10
Serghei LUNCAȘU
versus Republica Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), întrunită la 5 februarie 2019 într-un Comitet compus din:

Ivana Jelić, *Președinte*,

Valeriu Grițco,

Darian Pavli, *judecători*,

și Hasan Bakırcı, *Grefier adjunct al Secției*,

Examinând cererea menționată mai sus, depusă la 22 iunie 2010,

Având în vedere observațiile prezentate de guvernul reclamat și cele prezentate de către reclamant,

Deliberând, decide următoarele:

ÎN FAPT

1. Reclamantul, dl Serghei Luncașu, este cetățean moldovean, născut în 1972. El este deținut în Penitenciarul din Rezina.

2. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său.

A. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

3. Circumstanțele cauzei, prezentate de către părți, pot fi rezumate după cum urmează.

1. Arestul reclamantului și evoluția urmăririi penale

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei decizii a fost efectuată de Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

4. La 19 aprilie 2008 reclamantul a fost reținut, fiind învinuit de comiterea infracțiunilor de tâlhărie și omor calificat. Procedurile penale descrise în continuare au avut loc în limba română.

5. Potrivit reclamantului, el a fost maltratat de către polițiști în timpul urmăririi penale.

6. Potrivit unui extras medical din 18 mai 2008, medicul a constatat o rană cicatrizată de 2 cm x 0,2 cm deasupra ochiului stâng.

7. La o dată nespecificată, autoritățile l-au pus sub învinuire pe reclamant și l-au audiat în prezența unui avocat. Reclamantul și-a recunoscut faptele.

8. În iulie 2008, procuratura a expediat cauza penală împotriva reclamantului și a altor trei învinuiți în adresa Judecătoriei Călărași. Potrivit rechizitoriului, procurorul responsabil de caz a prezentat drept probe împotriva reclamantului depozitiile coacuzăților, procesul-verbal de cercetare la fața locului, precum și procesul-verbal de confruntare dintre coacuzăți și reclamant.

2. Alegațiile cu privire la maltratare

9. În fața judecătorilor primei instanțe, reclamantul a comunicat că fusese supus relexor tratamente de către polițiști pe perioada arestului preventiv. Președintele completului de judecată a solicitat procuraturii inițierea unei investigații în acest sens.

10. Prin ordonanța din 3 februarie 2009, procurorul responsabil de caz a respins plângerea reclamantului. Acesta a notat că alegațiile sale fuseseră deja obiect de examinare și le-a respins în cele din urmă, ținând cont de plângerile anterioare din partea altor doi coacuzăți.

Reclamantul nu a contestat această ordonanță.

3. Faza judiciară a procesului penal în privința reclamantului

11. Potrivit primei instanțe, reclamantul, asistat de către avocatul său, a respins faptul implicării sale în comiterea infracțiunii. Acesta s-a plâns că nu ar fi înțeles actele procedurale prezentate de procuratură din cauza că nu putea să citească în grafia latină.

12. Prin sentința din 5 februarie 2009, Judecătoria Călărași a constatat vinovăția reclamantului în comiterea a două infracțiuni de tâlhărie gravă, două omoruri și de instigare la cel de-al treilea omor. Instanța de judecată l-a condamnat la detenție pe viață. Ea a reținut că vinovăția reclamantului fusese dovedită prin probele colectate pe perioada investigării cauzei și examinate de către instanță, printre altele și declarațiile coacuzatului, procesul-verbal de cercetare la fața locului, procesul-verbal de confruntare dintre învinuiți, precum și rapoartele de expertiză medico-legale ale victimelor. De asemenea, instanța a precizat că pe parcursul investigării cauzei, reclamantul fusese asistat de către avocatul său, ultimul informându-l cu privire la actele din dosar și că, pe parcursul fazei judiciare, acesta a acordat o asistență juridică calificată. Cu referire la ordonanța procurorului din 3 februarie 2009, s-a reținut că alegațiile reclamantului cu privire la pretinsa sa maltratare nu au fost confirmate.

13. La o dată nespecificată, reclamantul a depus apel prin care a negat săvârșirea infracțiunilor incriminate.

14. Ulterior, avocatul M.B. a fost numit din oficiu să acorde asistență juridică reclamantului în fața Curții de Apel Chișinău.

15. În cadrul ședinței Curții de Apel din 7 aprilie 2009, reclamantul a declarat că refuza asistența juridică din partea avocatului desemnat din oficiu și a solicitat timp pentru a i se permite încheierea unui contract cu un alt avocat. Curtea de Apel Chișinău a admis cererea reclamantului și a dispus amânarea ședinței.

16. La următoarea ședință de judecată din 28 aprilie 2009, reclamantul a notificat că nu încheiase un contract cu avocatul ales de el. Reclamantul și-a exprimat acordul ca avocatul M.B., desemnat de către instanță, să-i reprezinte interesele. Ultimul a informat instanța despre faptul că luase cunoștință cu materialele dosarului. În cadrul ședinței, instanța a admis cererea reclamantului, susținută de avocatul desemnat din oficiu, de a audia doi martori, iar ședința a fost amânată.

17. În cadrul ședinței de judecată din 16 iunie 2009, reclamantul a indicat că nu încheiase încă un contract cu un alt avocat și a reiterat acordul ca interesele sale să fie reprezentate de către avocatul desemnat din oficiu.

18. Prin decizia sa din 23 iunie 2009, Curtea de Apel Chișinău a menținut constatările primei instanțe cu privire la vinovăția reclamantului și cu privire la sentința pronunțată.

19. Prin decizia sa din 3 februarie 2010, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantului ca nefondat.

B. Dreptul intern relevant

20. În conformitate cu articolele 298, 299, 299¹ și 313 din Codul de procedură penală, plângerea cu privire la maltratare trebuie adresată procurorului, iar decizia adoptată de către acesta poate fi contestată în fața procurorului ierarhic-superior. Decizia acestuia din urmă poate fi contestată în fața judecătorului de instrucție. În hotărârile sale nr. 7 și 8 din 4 iulie 2005 și, respectiv, 30 octombrie 2009, Plenul Curții Supreme de Justiție a reiterat că acest recurs ar trebui să fie utilizat în cazurile maltratare și tortură.

PLÂNGERI

21. Invocând Articolul 3 din Convenție, reclamantul se plânge de maltratarea sa la care a fost supus pe parcursul urmăririi penale. De asemenea, el se plânge de absența unei anchete efective în legătură cu aceasta.

22. Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție, el se plânge de lipsa imparțialității instanțelor naționale, deoarece ele nu ar fi luat în considerare argumentele sale și că ele nu ar fi examinat cauza sub toate aspectele.

23. Cu referire la Articolul 6 § 3 a) și e) din Convenție, reclamantul se plânge și de faptul că actele și deciziile adoptate de către procuratură și instanțele de judecată nu ar fi fost oferite traduse în limba cunoscută lui, *id est* rusa.

24. În cele din urmă, reclamantul s-a plâns și în baza Articolului 6 § 3 b) din Convenție, susținând că nu ar fi dispus de timpul și facilitățile necesare pentru a-și pregăti apărarea în fața instanței de apel.

ÎN DREPT

A. Plângerea în baza Articolului 3 din Convenție

25. Reclamantul se plânge maltratarea sa de către agenții statului pe parcursul urmăririi penale și de absența unei anchete efective în legătură cu aceasta.

26. Guvernul a invocat neepuizarea căilor interne de recurs. El a notat că reclamantul avea dreptul să conteste ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 3 februarie 2009 în fața judecătorului de instrucție.

27. Reclamantul afirmă că se afla în imposibilitate de a contesta ordonanța respectivă, deoarece ea fusese emisă în limba română, iar el nu putea citi în alfabetul latin. El susține că autoritățile au ignorat toate solicitările sale să-i fie traduse în rusă documentele care îl vizau.

28. Curtea reiterează că scopul regulii cu privire la epuizarea remediilor interne este de a conferi statelor contractante oportunitatea de a preveni sau de a repara pretinsele încălcări înainte ca acestea să fie invocate într-o cerere către Curte. Prin urmare, statele nu trebuie să răspundă în fața unei instanțe internaționale înainte de a avea posibilitatea de a remedia situația în ordinea juridică internă (a se vedea, *inter alia*, *Selmouni v. Franța* [MC], nr. 25803/94, § 74, CEDO 1999-V și *Vučković și alții v. Serbia* (obiecția preliminară) [MC], nr. 17153/11 și alte 29, § 70, 25 martie 2014).

29. În prezenta cauză, Curtea observă că procuratura a respins plângerea reclamantului cu privire la maltratarea sa pe parcursul urmăririi penale. De asemenea, ea constată că reclamantul nu a contestat ordonanța procurorului în fața unui judecător de instrucție, în timp ce dreptul intern i-a oferit acest drept (a se vedea paragraful 20 *supra*). Ea amintește că acest remediu a fost considerat efectiv (*Cuprianov v. Republica Moldova* (dec.), nr. 34115/09, 26 martie 2013 și *Doroseva v. Republica Moldova*, nr. 39553/12, § 21, 28 aprilie 2015) și ea nu vede vreun motiv să se abată de la această jurisprudență în prezenta cauză.

30. Referitor la alegațiile reclamantului cu privire la faptul că el nu cunoștea să citească în alfabetul latin, Curtea notează că din materialele prezentate nu rezultă că reclamantul a solicitat traducerea actelor în limba rusă. De asemenea, nu există niciun indiciu că, eventual, reclamantul ar fi contestat în fața unui judecător refuzul procuraturii de a-i prezenta traducerea respectivă. De asemenea, Curtea observă că, pe tot parcursul procesului împotriva sa, reclamantul a fost asistat de către un avocat și că instanța de judecată a reținut că avocatul informase reclamantul cu privire la actele din dosar (paragraful 12 *supra*).

31. Ținând cont cele invocate mai sus, Curtea acceptă obiecția Guvernului și respinge plângerea reclamantului în baza Articolului 3 din Convenție din cauza neepuizării căilor de recurs interne, în baza Articolului 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

B. Plângerea în baza Articolului 6 § 1 din Convenție

32. Reclamantul invocă lipsa imparțialității instanțelor naționale, care nu ar fi luat în considerare argumentele și probele sale.

33. Ținând cont de materialele care i-au fost prezentate și în măsura în care este competentă să se pronunțe cu privire la alegațiile reclamantului, Curtea ajunge la concluzia că această plângere nu denotă încălcarea drepturilor prevăzute de Articolul 6 § 1 din Convenție. În particular, Curtea consideră că argumentul reclamantului cu privire la lipsa de imparțialitate a judecătorilor nu este deloc

fundamentată. De asemenea, ea notează că reclamantul nu indică care argumente sau probe nu au fost luate în considerare de către instanța de judecată. Prin urmare, această plângere trebuie declarată inadmisibilă în baza Articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

C. Plângerile în baza Articolului 6 § 3 a) și e) din Convenție

34. Reclamantul se plânge că actele din dosarul său fuseseră scrise în limba română, și nu în limba pe care o cunoștea, *id est* rusa. El susține că nu a învățat niciodată în alfabetul latin, deoarece a frecventat școala înainte de destrămarea URSS, perioadă în care limba romană predată în Moldova a fost scrisă în alfabetului chirilic.

35. Curtea reiterează că un învinuit care nu cunoaște limba folosită de instanța de judecată poate fi dezavantajat de fapt dacă nu i se acordă, de asemenea, o traducere a rechizitoriului în limba pe care o înțelege (*Hermi v. Italia* [MC], nr. 18114/02, § 68, CEDO 2006 XII și *Vizgirda v. Slovenia*, nr. 59868/08, § 75, 28 august 2018). De asemenea, ea reține că Articolul 6 § 3 e) din Convenție nu impune o atât de mare exigență cu privire la traducerea în scris a oricărui document sau a unui dosar. În acest sens, ea notează că textul dispoziției respective se referă la un „interpret”, și nu la un „traducător”. Aceasta sugerează că asistența lingvistică verbală poate îndeplini exigențele Convenției. Prin urmare, este important ca asistența interpretului să-i permită acuzatului să înțeleagă ce i se impută și să se apere, în particular, prin expunerea în fața instanței a propriei versiuni cu privire la evenimente (*Hermi*, pre-citată, § 70 și *Vizgirda*, pre-citată, §§ 78-79).

36. În prezenta cauză, Curtea notează că reclamantul este cetățean moldovean și că el nu ar fi pretins vreodată că nu cunoștea limba utilizată în cadrul investigării cauzei penale intentate împotriva sa, *id est* limba română. De asemenea, ea constată că reclamantul nu pretinde că a întâmpinat dificultăți de comunicare cu organul de urmărire penală, magistrații sau avocații săi, iar instanța de judecată a precizat că avocatul care a reprezentat interesele reclamantului la această etapă a procedurii, a adus la cunoștința acestuia actele din dosar. În cele din urmă, ea constată că reclamantul a avut un rol activ pe perioada procesului, deoarece, *inter alia*, el a făcut declarații, a participat la confruntări cu coacuzății, și-a schimbat versiunea faptelor în faza judiciară a procesului și a depus cereri în instanța de judecată. Curtea conchide că reclamantul cunoștea într-o măsură suficientă despre acuzațiile aduse și că el a avut posibilitatea să se apere, în special prin expunerea propriei versiuni cu privire la evenimente.

37. Ținând cont de circumstanțele particulare ale prezentei cauze, Curtea nu poate conchide că, per ansamblu, procesul a fost inechitabil din cauza faptului că materialele dosarului nu fuseseră traduse în rusă.

38. Prin urmare, având în vedere cele de mai sus, plângerile în baza Articolului 6 § 3 a) și e) din Convenție sunt vădit nefondate și trebuie respinse în baza Articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

D. Plângerea în baza Articolului 6 § 3 b) din Convenție

39. Reclamantul susține că avocatul desemnat din oficiu să-i reprezinte interesele în fața Curții de Apel nu a dispus de timpul necesar pentru a lua

cunoștință cu materialele cauzei. De asemenea, reclamantul susține că el nu a avut posibilitatea să comunice în privat cu acesta.

40. Guvernul a considerat această plângere vădit nefondată.

41. Curtea constată, ținând cont de materialele de care dispune, că avocatul desemnat din oficiu a participat la audierile din cadrul ședințelor Curții de Apel din 7 aprilie 2009. De asemenea, ea constată că această audiere a fost amânată la cererea reclamantului care dorea să fie reprezentat de un avocat la alegerea sa, că la următoarea ședință din 28 aprilie 2009 reclamantul a precizat că nu încheiase un contract de asistență juridică cu un alt avocat și că a fost de acord că interesele sale să fie apărate de către un avocat desemnat din oficiu, și că el a declarat că făcuse cunoștință cu materialele dosarului (a se vedea paragrafele 15-17 *supra*). Curtea ajunge la concluzia că nimic din materialele dosarului nu îi permite să pună la îndoială această ultimă afirmație a avocatului desemnat. În particular, se notează că această cauză nu pare să fie de o mare complexitate, iar perioada dintre cele două ședințe menționate mai sus, *id est* mai mult de 20 de zile, a fost suficientă pentru a-i permite avocatului să facă cunoștință cu materialele cauzei și să pregătească apărarea reclamantului. Mai mult, Curtea nu găsește vreun indiciu că ar fi existat anumite restricții cu privire la accesul liber al acestui avocat la materialele cauzei dintre aceste două ședințe, iar, *inter alia*, reclamantul nu susține acest fapt.

42. Cu referire la afirmația reclamantului că nu ar fi avut posibilitatea să se consulte cu avocatul său desemnat în fața Curții de Apel, Curtea ajunge la concluzia că aceasta nu este fundamentată prin nici o probă. Ea observă că nu există nici un act din dosar care ar susține concluzia că au existat restricții implicite sau exprese cu privire la comunicarea dintre apărătorul din oficiu și reclamant, din care să rezulte neasigurarea acordării asistenței efective din partea apărătorului, și nici reclamantul nu a susținut acest fapt (a se compara cu *Sakhnovski v. Rusia* [MC], nr. 21272/03, §§ 102-107, 2 noiembrie 2010). De asemenea, din probele prezentate, nu reiese că pe parcursul examinării cauzei în fața Curții de Apel reclamantul ar fi solicitat amânarea audierii din cauza lipsei unei întrevederi cu avocatul desemnat din oficiu și că nici circumstanțele cauzei nu dezvăluie vreo circumstanță excepțională care ar fi putut să-l împiedice să depună o astfel de cerere (a se compara cu *Goddi v. Italia*, 9 aprilie 1984, § 31, seria A nr. 76).

43. De asemenea, Curtea notează că, în baza informațiilor de care dispune, ea nu constată nicio deficiență sau carență evidentă în asistența din partea avocatului care a reprezentat reclamantul în fața Curții de Apel (a se compara cu *Czekalla v. Portugalia*, nr. 38830/97, §§ 65-66, CEDO 2002-VIII).

44. Din aceste motive, Curtea notează că poziția de apărare a reclamantului în fața Curții de Apel, de negare a implicării sale în comiterea omorului, fusese identică cu cea reținută în fața primei instanțe. În această sens, ea consideră că reclamantul nu susține faptul că el nu ar fi dispus de timpul și condițiile necesare pentru pregătirea apărării sale în fața primei instanțe. De asemenea, Curtea notează că această instanță a considerat că avocatul care i-a apărat interesele reclamantului la faza de pregătire cât și la faza dezbaterilor judiciare și-a îndeplinit în mod corespunzător atribuțiile. Curtea concluzionează că nimic nu-i permite să se îndepărteze de la această constatare.

45. Astfel, Curtea reiterează că drepturile minime garantate de Articolul 6 § 3 din Convenție nu sunt scopuri în sine: scopul lor intrinsec este să contribuie mereu

la menținerea echității procedurilor penale în ansamblu (*Beuze v. Belgia* [MC], nr. 71409/10, § 122, 9 noiembrie 2018). În prezenta cauză, ea constată că reclamantul nu a explicat consecințele pretensei lipse a întrevederii confidențiale cu avocatul desemnat de instanță cu privire la conformitatea, în ansamblu, a procesului. Curtea constată că reclamantul a fost reprezentat de către un avocat pe parcursul procesului penal și că acesta a participat în mod activ la procesul său. Ținând cont de materialele de care dispune și de afirmațiile reclamantului, Curtea nu poate concluziona că, în prezenta cauză, au existat încălcări iremediabile cu privire la echitatea procedurilor în ansamblu.

46. În lumina celor relatate *supra*, Curtea ajunge la concluzia că plângerea reclamantului în baza Articolului 6 § 3 b) din Convenție este vădit nefondată și trebuie respinsă în conformitate cu Articolul 35 § 3 și 4 din Convenție.

Din aceste motive Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Redactată în limba franceză și notificată în scris la 7 martie 2019.

Hasan Bakırcı
Grefier adjunct

Ivana Jelić
Președinte